

YES
WE CAN DO IT!

ตัวสอนศาสตร์

(เนื้อหา ม.ปลาย) ชีววิทยา

นพ.วีรวิช เอนกจำนงศ์พร (พี่วีเวียน)

พ.บ. (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. พิจารณาข้อความเกี่ยวกับสารประกอบประเภทคาร์โบไฮเดรต ต่อไปนี้
  - ก. พอลิแซ็กคาไรด์ประกอบด้วยหน่วยย่อยที่เชื่อมต่อกันด้วยพันธะไกลโคซิดิก
  - ข. ผนังเซลล์ของพืชมีองค์ประกอบสำคัญเป็นสารประกอบประเภทคาร์โบไฮเดรต
  - ค. เซลล์สิ่งมีชีวิตนำไดแซ็กคาไรด์เข้าสู่เซลล์เพื่อใช้เป็นสารตั้งต้นในการผลิตพลังงาน
  - ง. กลูโคสเป็นสารประกอบประเภทคาร์โบไฮเดรตที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของสารพันธุกรรม

ข้อใดถูกต้อง (A–Level 68)

1. ก. และ ข. เท่านั้น
2. ก. และ ค. เท่านั้น
3. ข. และ ค. เท่านั้น
4. ข. และ ง. เท่านั้น
5. ค. และ ง. เท่านั้น

polysaccharide

starch (แป้ง)

โครงสร้าง = สายยาวแตกกิ่งเล็กน้อย = (glucose)_n
by α -1, 4-glycosidic bond > α -1, 6-glycosidic bond

amylose (มากกว่า)

- ละลายได้ดีในน้ำร้อน
- ไม่แตกแขนง (polymer แขนงเส้น)
- พบในข้าวเจ้า > ข้าวเหนียว
- ทดสอบกับ I₂ ได้สีน้ำเงิน

amylopectin (น้อยกว่า)

- ละลายได้ดีในน้ำร้อนและเย็น
- แตกแขนง (polymer แขนงกิ่ง)
- พบในข้าวเหนียว > ข้าวเจ้า
- ทดสอบกับ I₂ ได้สีแดง
- ทดสอบกับ I₂ ได้สีน้ำเงินม่วง/ น้ำเงินเข้ม

คุณสมบัติ

- ขนาด : starch < cellulose < glycogen
- ไม่มีรสหวาน
- ไม่ละลายน้ำและไม่ตกผลึก
- ย่อยด้วย amylase (ปากและลำไส้เล็ก) ได้ maltose โดยย่อยที่ α -glycosidic bond
- แหล่งสะสมพลังงานของพืช

แหล่งที่พบ

- หัว ราก ลำต้นของพืช

glycogen

โครงสร้าง

- สายยาวแตกกิ่งมาก = α -1, 4-glycosidic bond และ α -1, 6-glycosidic bond

คุณสมบัติ

- ขนาด : starch < cellulose < glycogen
- ไม่มีรสหวาน
- ไม่ละลายน้ำและไม่ตกผลึก
- ย่อยด้วย amylase (ปากและลำไส้เล็ก) ได้ maltose โดยย่อยที่ α -glycosidic bond
- แหล่งสะสมพลังงานของสัตว์

แหล่งที่พบ

- ส่วนใหญ่สังเคราะห์จากตับ
- พบในตับ > กล้ามเนื้อ

cellulose

โครงสร้าง

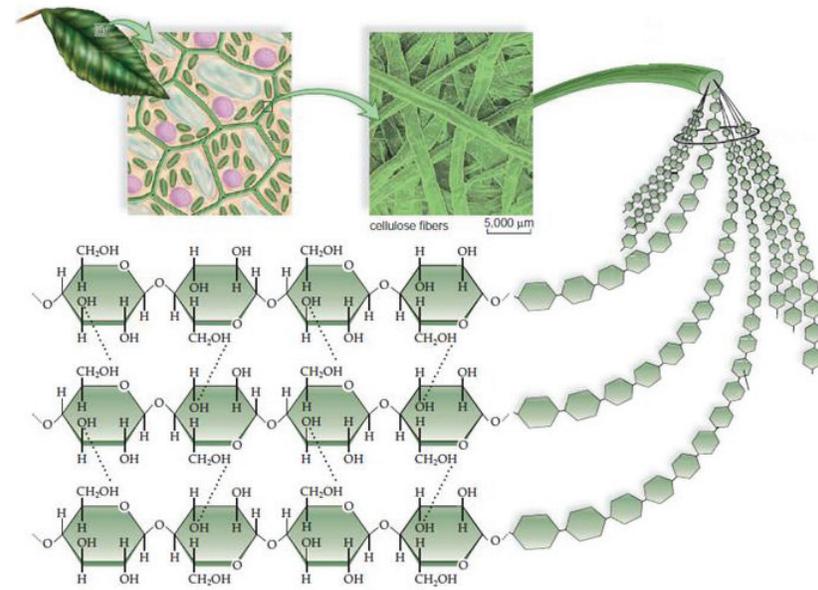
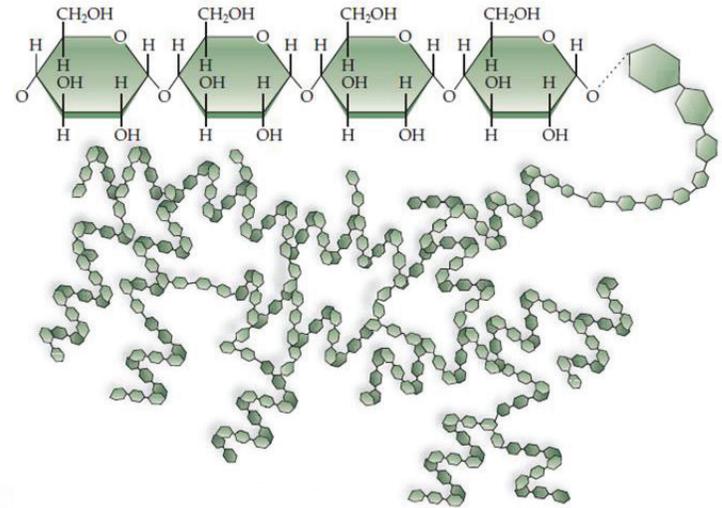
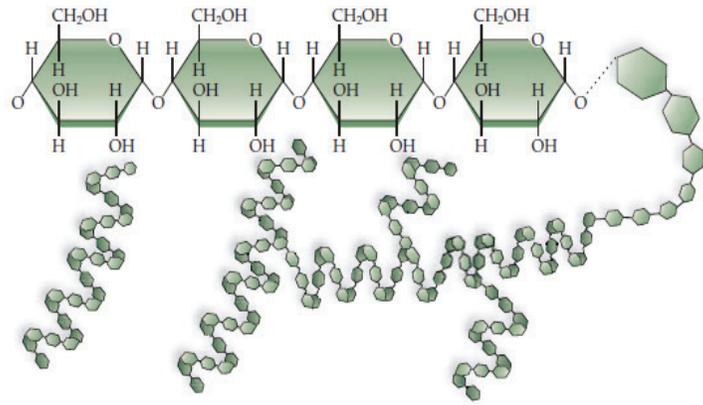
- สายยาวไม่แตกกิ่ง = (glucose)_n
by β -1, 4-glycosidic bond
- เรียงขนานกันอยู่เป็นมัดๆ = fibril

คุณสมบัติ

- ขนาด : starch < cellulose < glycogen
- ไม่มีรสหวาน
- ไม่ละลายน้ำและไม่ตกผลึก
- ย่อยด้วย cellulase → ย่อยที่ β -glycosidic bond
- ไม่ถูกย่อยโดยเอนไซม์ในน้ำลาย กระเพาะ และ ลำไส้ของสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมส่วนใหญ่
- วัว ควาย มีแบคทีเรียและโปรโตซัวผลิต cellulase

แหล่งที่พบ

- cell wall (ผนังเซลล์) ของพืช
- ลำไส้หรือฝ้าย = เซลลูโลสบริสุทธิ์ 100%
- ไม้ประกอบด้วยเซลลูโลสประมาณ 50%

2. พิจารณาข้อความเกี่ยวกับโรโบโซมต่อไปนี้

ก. โรโบโซมเข้าจับกับ mRNA เพื่อเริ่มต้นการถอดรหัสพันธุกรรม

ข. โรโบโซมในเซลล์มนุษย์ประกอบด้วย 2 หน่วยย่อยที่มีขนาดต่างกัน

ค. โครงสร้างของโรโบโซมประกอบด้วยกรดอะมิโนและนิวคลีโอไทด์จำนวนมาก

ง. โรโบโซมที่เกาะอยู่ที่ผิวของเอนโดพลาสมิกเรติคูลัมไม่มีบทบาทในกระบวนการสังเคราะห์โปรตีน

ข้อใดถูกต้อง (A-Level 68)

1. ก. และ ค. เท่านั้น

2. ก. และ ง. เท่านั้น

3. ข. และ ค. เท่านั้น

4. ข. และ ง. เท่านั้น

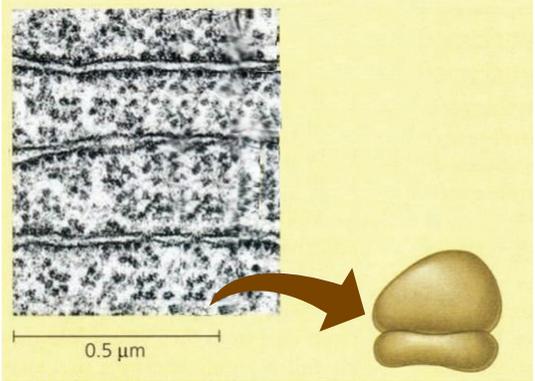
5. ค. และ ง. เท่านั้น

ribosome

โครงสร้าง

- สร้างจาก nucleolus (อยู่ใน nucleus)
- ประกอบด้วย rRNA + protein
- มี 2 subunits

small subunit	large subunit	ribosome
30S	50S	70S
40S	60S	80S

Svedberg unit (S) = ค่าสัมประสิทธิ์การตกตะกอน
จาก centrifugation

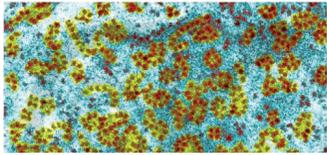
- หลักการ
  - หน่วยขนาดใหญ่ → ตกเร็ว → ค่า S ↑
  - หน่วยขนาดเล็ก → ตกช้า → ค่า S ↓
- ค่า S ในสารที่ประกอบจาก 2 subunits
  - สูญเสียพื้นที่ผิวบริเวณที่ subunit จับกัน
  - เมื่อนำทุกค่า S_{subunit} มาบวกกัน → S_{รวม} ↓

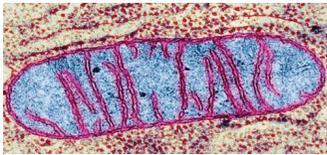
หน้าที่

1. free ribosome

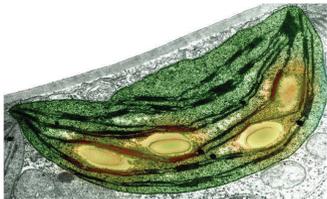
ลอยอิสระใน cytosol → สร้าง protein
ใช้ใน cell

ลอยอิสระใน matrix → สร้าง protein
ใช้ใน mitochondria

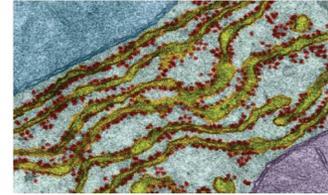

ลอยอิสระใน stroma → สร้าง protein
ใช้ใน chloroplast

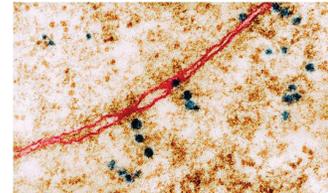

2. bound ribosome

เกาะบนเยื่อหุ้ม RER → สร้าง protein
ใช้นอก cell + protein ที่เป็นองค์ประกอบ
ของ plasma membrane

เกาะบน nuclear membrane
→ สร้าง protein ใช้ใน nucleus

YES
WE CAN DO IT!

ตัวสอนศาสตร์

(เนื้อหา ม.ปลาย) ชีววิทยา

นพ.วีรวิช เอนกจํานงคฺพร (พี่วีเวียน)

พ.บ. (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย